

DAN KATEDRE ZA TEOLOGIJU – PONEDJELJAK 19. SIJEČNJA 2026.
Misna čitanja: 1Sam 15,16-23; Ps 50,8-9.16b-17.21.23; Mk 2,18-22
HOMILIJA – vlč. Odilon Singbo

Obilježavanje Dana Katedre za teologiju na Hrvatskom katoličkom sveučilištu zasigurno je poziv da ne gubimo svijest o bitnome. A Božja riječ koja je predmet teoloških studija uvijek nam pomaže otkrivati *to bitno* u događajima, obvezama, ali i ljudima.

Isusove prispodobe uvijek pozivaju na dublje promišljanje o našim slojevitim i višedimenzionalnim odnosima. Njihova je novost uvijek povezana s životnim okolnostima u kojima se nalazimo i ljudima s kojima živimo i surađujemo. Njihovo razumijevanje povezano je s našim staležom tj. s našim specifičnim poslanjem na zemlji. U ovom odlomku možemo reći da svaka ponuđena slika rasvjetljava određeni aspekt, određenu stranu našeg života.

Prva prispodoba vrlo je jednostavna: Ne posti se tijekom svadbe. Vjerujem da nitko od nas nema iskustvo svadbe gdje, nakon što smo otkrili za kojim stolom sjedimo, primijetimo da na lijepo uređenom papiru-jelovniku piše: *Kruh i voda*. Ili pak s jasnim upozorenjem: *Na ovoj smo svadbi na kruhu i vodi*. Zašto? Jer bi to predstavljalo svojevrsni nedostatak poštovanja prema zaručnicima; znak suprotstavljanja radosti koju dijele svi uzvanici. Bila bi dakle vidna pobuna koja bi pokvarila radost svih. Iz tog nam dolazi zanimljiva poruka: Treba znati prepoznati razne trenutke i naravi Božjeg djelovanja; pravi trenutak i način osobnog djelovanja ili postupanja u određenoj situaciji. U ovom slučaju, valja shvatiti da postoji vrijeme za askezu, za post, ali i vrijeme za radost; vrijeme za zabavu, i vrijeme za izvršavanje obveza za koje smo plaćeni... Zaručnik-Isus jedini je onaj koji daje signal i ritam ponašanja ili djelovanja. Svima nama je jasno (barem se nadam!) da kada se ritam glazbe mijenja, mijenja se i način plesanja, mijenjaju se plesni koraci. Kada je, dakle, vrijeme za radost, tada se ne tuguje. A kada je vrijeme za tugu, tada se ne raduje. U Isusu se dogodila svadba između neba i zemlje, božanstva i čovječstva. On je zaručnik, a Crkva zaručnica. U njemu se dogodilo krajnje sjedinjenje između Boga i čovječanstva. Drevna i biblijska

slika svadbe poziv je dakle na neprestanu suradnju sa Zaručnikom kako bismo pratili i signal i ritam postojanja i djelovanja.

Druga prispodoba o *prišivanju krpe od sirova sukna na staro odijelo* ide korak dalje jer upućuje na dva načina prišivanja:

- ❖ Prvi je način prišivati staru zakrpu na staro odijelo. U tom slučaju neće biti neugodnih iznenađenja kod pranja. No tada nosimo svijest da takav način neće donijeti istinsku obnovu odijela koje će zasigurno biti kratkog vijeka.
- ❖ Drugi je način prišivati novu zakrpu na staro odijelo. U tom slučaju umjesto da popravimo, zapravo pripremamo veću i dramatičniju rupu od prethodne.

Ova nas prispodoba vodi do vrlo jednostavnog pitanja: *Trebamo li prišivati ili ne?* Kada je nešto staro i dotrajalo, zdravom je razumu jasno da ga ne treba i dalje vući za sobom. Služilo je svojoj svrsi i treba prijeći na nešto novo. Ima, dakle, trenutaka kada treba obnoviti garderobu, promijeniti odjeću. Ne treba se zaodjenuti i skrivati u starim pričama i logikama, nego neprestano otkrivati novost evanđelja. Za Isusa, evanđelje je uvijek novo ruho koje treba odijevati bez potrebe da ga se prišije sa starim navikama, uskim pogledima na stvarnost, jednostranim i neplodnim postupcima i raspravama kojih se nikako ne oslobodimo. Treba nadići prakse koje zasjenjuju ljepotu evanđeoske odjeće. Drugim riječima, evanđeoska poruka ne trpi prilagodbe, prišivanja s pretjeranim i pukim mudrovanjem. Ne podnosi zakrpe koje zasjenjuju izvornost i autentičnost Isusovog poziva i želje da nas spasi.

U akademskoj zajednici kao što je naša, ne vreba li nas opasnost upadanja u zamku prišivanja onog što nije evanđelju dostojno? Naša je sreća što je teologija *infiltrirana* u sve sastavnice naše sveučilišne zajednice te može svojom tihom, nenametljivom, rekao bih proročkom prisutnošću upravo podsjećati na opasnost o kojoj nam govori Isus. Stoga, kada se ponekad pitamo koja je zadaća teologije usred raznih znanstvenih područja kojima se bavi naša akademska zajednica, odgovor ne smijemo tražiti najprije u nametljivostima ili mudrovanjima, već u osluškivanju Zaručnika, u bivanju s Njime, u pomaganju tih područja da neprestano otkrivaju ljepotu svoje znanstvenosti. Dakako da to ne znači za teologa pasivno promatranje razvoja područja, aktivistički ili redukcionistički pristup stvarnostima, ponavljanje drevnih teoloških sadržaja bez njihovog aktualiziranja i primjene u sadašnjim

okolnostima i potrebama duša. Prisutnost teologije ovdje nije ni prenošenje znanja bez oblikovanja istinske duhovnosti koja odjekuje i izvan okvira sveučilišta, jer se radi o pokušaju davanja odgovora na smisao i životna traganja. To je neprestano produbljivanje evanđeoskih sadržaja u sadašnjem trenutku s njegovim izazovima.

Za to je potrebna ona poslušnost o kojoj nam govori prvo čitanje stavljajući nas pred pitanje: *Do čega nam je stalo? Što nam je ovdje važno i prioritetno?* Do prividnih i prolaznih uspjeha koji vrlo lako postaju naši idoli ili do poslušnosti riječi Božjoj koja ne isključuje zemaljske uspjehe, ali ih nadilazi, oplemenjuje i daje im puninu. Poslušajmo još jednom kako to Samuel obrazlaže Saulu: „Jesu li Gospodinu milije paljenice i klanice nego poslušnost njegovu glasu? Znaj, poslušnost je vrednija od žrtve, pokornost je bolja od ovnujske pretiline. Nepokornost je kao grijeh čaranja, samovolja je kao zločin s idolima.“

Treća prispodoba o vinu i mješinama govori nam o ljepoti i preobrazbi. Ovdje možemo istaknuti četiri mogućnosti.

- ❖ Prva, ako stavimo novo vino u nove mješine, možemo reći da je dobro rješenje, barem ukoliko su mješine ispravne jer ništa ne koristi imati nove mješine koje popuštaju. Glavni je, dakle, uvjet da su nove mješine ispravne. *Treba se, dakle, ovdje kloniti prividnih ispravnih postupaka i namjera.*
- ❖ Druga, ako ulijemo staro vino u nove mješine takav pristup može služiti kao određena mjera sigurnosti, ali nosi rizik za kvalitetu. Naime, nove mješine nemaju još iskustva čuvanja, a staro vino s novom mješinom zaustavlja proces sazrijevanja ili starenja jer je sada zaokupljeno – recimo tako – pomaganjem i utjecajem na nove i neiskusne mješine. *Ovdje iskustvo ili starost ne smije biti izgovor za nepromišljeno djelovanje.*
- ❖ Treća, ako je vino novo, a mješine stare pokušaj suradnje u toj kombinaciji sigurno rezultira čistom tragedijom, jer tada ostajemo i bez vina i bez mješina. *Treba poštivati dostojanstvo svakog čovjeka, ali poštivati i dostojanstvo službe koju svatko vrši sa svijesti o dinamici rasta pojedinca bez pretjeranog miješanja zreloga i nezreloga, iskusnog i neiskusnoga u ime afiniteta, simpatije ili podobnosti.*

- ❖ Četvrta je mogućnost ni više ni manje nego evanđeoska: „Novo vino u nove (ispravne!) mješine“. Rezultat je zabava, veselje i zadovoljstvo dok se mješine ne isprazne. *U svemu, dakle, zdrava ravnoteža, razborit i odgovoran pristup životu i životnim zadaćama.*

Novo vino, simbol samog evanđelja, nositelj je snage fermentacije. A to je snaga koja ponekad uznemiruje. Stoga novo vino traži nove mješine koje se mogu oduprijeti raznim pritiscima. No Isus inzistira: Vino i mješine darovi su Božji. Ne možemo primiti novost tih darova isključivo svojim ljudskim snagama. Drugim riječima, nije vino Božje, a mješine naše, nego sve dolazi od Boga. A to znači da Božja milost ne staje na pola puta, nego nam daje i sadržaj – vino, i posudu – mješine. Dok ulijeva novo vino, ujedno pomlađuje i mješine našeg života. Sve od Boga dolazi. Naše je samo da puštamo Boga da nam svojom milošću preobražava srce, pomlađuje ga kako bi *primilo, nosilo i dijelilo* bogatstvo evanđelja. U tom smislu naša je zadaća neprestano *oslušivanje* novosti koje nam evanđelje donosi u svakom trenutku našeg osobnog razvoja, ali i razvoja našeg sveučilišta. Zatim *prihvatanje* potrebnih preobrazba tj. promjena bez kojih nema sazrijevanja ni rasta. Na kraju *dopuštanje* Bogu da obnavlja i otvori naše srce za strpljenje, potrebno da se vino u nama sazrije. Svatko od nas dobro zna koliko je ponekad potrebno strpljenje da stječemo određenu krepost na čiju puninu iznova radimo. Ili koliko je potrebno ulagati truda, napora i vremena da savladamo određenu znanstvenu metodologiju, koju trebamo nespretno uvježbavati ako ne želimo zaboraviti sve što smo o joj učili. Prema tome, i kada od Boga primimo novo vino i nove mješine, treba nam puno vremena, a možda i cijeli život da sačuvamo i dijelimo to vino kao novu nadu toliko potrebnu za naše obitelji, društvo i svijet. Otvorimo, stoga, svoju dušu, svoje srce i svoj um za novo vino i nove mješine! I neka se po nama širi okus radosti, nade i solidarnosti.